

163573 - حکم گفتن «بسم الله» در آغاز غذا و افزودن بر آن

سوال

آیا این درست است که شخص پیش از غذا به جای گفتن **بسم الله** بگوید: **بسم الله الرحمن الرحيم**؟ بین من و یکی از خواهران بر سر این موضوع بحث شد و من به او گفتم که کارش بدعت است اما او بر نظر خودش اصرار داشت. قول صحیح درباره این مساله چیست؟

پاسخ مفصل

الحمد لله.

صیغه مشروع برای گفتن در آغاز غذا **بسم الله** است زیرا عائشه - رضی الله عنها - روایت کرده که رسول الله - صلی الله علیه وسلم - فرمودند: هرگاه کسی از شما خواست غذایی بخورد پس بگوید: **بسم الله**، پس اگر در آغازش فراموش کرد بگوید: **بسم الله في أوله وآخره** به روایت ترمذی (۱۷۸۱) و شیخ آلبنانی رحمه الله آن را صحیح می‌داند.

علما درباره گفتن **بسم الله الرحمن الرحيم** در آغاز غذا اختلاف کرده‌اند و بیشترشان بر این نظر هستند که این اضافه اشکالی ندارد.

شیخ الاسلام ابن تیمیه - رحمه الله - می‌گوید: اگر هنگام غذا **بسم الله الرحمن الرحيم** گوید خوب است زیرا این کامل‌تر است. (الفتاوی الکبری: ۵ / ۴۸۰).

در الموسوعة الفقهية (۹۲ / ۸) آمده است: فقها بر این هستند که **بسم الله** گفتن در آغاز غذا از سنتها است و صیغه‌اش این است: **بسم الله و بسم الله الرحمن الرحيم**....

امام نووی - رحمه الله - می‌گوید: از مهم‌ترین موارد این است که روش تسمیه را بدانند... و بهتر آن است که بگوید: **بسم الله الرحمن الرحيم**، و اگر بگوید **بسم الله** کافی است و سنت حاصل شده است. (الأذکار: ۸ / ۲۳۱).

حافظ ابن حجر - رحمه الله - در ادامه سخن ایشان می‌گوید: برای ادعای وی بر بهتر بودن [بسم الله الرحمن الرحيم] دلیل خاصی ندیدم. (فتح الباری).

شيخ آلبانى - رحمه الله - مى گويد: «مى گويم: هيچ چيز بهتر از سنت پيامبر - صلى الله عليه وسلم - نيست و بهترين رهنمون، رهنمون محمد - صلى الله عليه وسلم - است پس اگر در تسميه آغاز غذا چيزى جز **بسم الله** روايت نشده افزودن بر آن نيز جايز نيست چه رسد به آنكه افزون بر آن بهتر باشد زيرا گفتن چنين چيزى خلاف حديثى است كه به آن اشاره نموديم كه: بهترين رهنمون، رهنمون محمد صلى الله عليه وسلم است» (السلسلة الصحيحة: ١ / ٣٤٣).

بر اين اساس بهتر آن است كه به گفتن **بسم الله** در آغاز غذا اكتفا شود و بر آن نيافايد اما اگر افزود و بسم الله الرحمن الرحيم گفت، نزد اكثر علما كارش اشكالى ندارد.

والله اعلم